

de la *Kraguevac*. Forma primară a acestei balade, utilizînd clișeu poetic ritmat, clasic epicei sîrbești, perechea de corbi ce prevestesc prin simpla lor apariție nenorocire, s-a închegat firesc și spontan. Păsările vesteau lupta de la *Mačva*, locul unde căzuse eroul, prevesteau rezistența sîrbă la *Sabač*, dar, adăugau că viteazul ce se distinsese și fusese decorat nu-și va mai vedea casa. Peste cîteva zile, îi era dat lui *Geseman* să audă din nou cîntecul, versiunea inițială, cu aproape o sută de versuri, forma acum numai primul episod. Pe baza unei descrieri realiste, dar tipice, a luptei, se puneă acum în evidență, pe bază de informații autentice dobîndite dela prietenii familiei, personalitatea eroului și împrejurările căderii sale în bătălie.

Acestei spontaneității i se datorește nu numai continua vivacitate a artei epice sîrbești, ci și rostul cultural, pe care l-a avut aceasta în sud estul și chiar estul Europei.

La 1415, guslarii își exercitau arta, după cum am notat deja, în Polonia, la curțile regale, cîntînd, așa cum cîntau și în veacul următor în Ucraina, atît în limba lor, cît și în cea locală, fie vitejiile sîrbești, fie eroi locali, cîntece pe care evident le improvizau, utilizînd ca și în zilele noastre, valorile stilistice și tehnice clasice ale epicei lor naționale.

*Mathias Murko*¹⁶⁶ a constatat că guslarii își exercită arta, în regiunile lingvistice eterogene, nu numai în graiul lor național, ci și în limbile popoarelor conlocuitoare. În Macedonia cîntăreții publici își zic baladele nu numai sîrbește ori bulgărește, ci și în limba albaneză și chiar turcă, obișnuită la guslarii bosniaci. *G. Giuglea* și *G. Vîlsan*¹⁶⁷, anchetînd folclorul român din *Krajna* timoceană, au constatat bilingvitatea slavo-romînă a unora din informatorii săi, fapt ce reprezintă numai un alt aspect teritorial al aceluiași fenomen cultural.

Aria teritorială a inspirației celor mai vechi cîntece sîrbești înregistrate, bugarștice-le conservate în opere culte, —

1556 P. Hektorović:	Radosav dela Severin, ¹⁶⁸	Dunărea romînă,
1556 P. Hektorović:	Marko Kraljević, ¹⁶⁹	Macedonia,
1556 P. Hektorović:	Țarul Šišman, ¹⁷⁰	Bulgaria,
1613 G. Baraković:	Mama Margareta, ¹⁷¹	lumea greacă,
1663 Petar Zrini:	Mihai Svilojević, ¹⁷²	Dunărea maghiară;—

ca și comunitatea anecdotică contemporană ce caracterizează epicele sîrbă, bulgară, romînă, albaneză și are numeroase contingente și cu fondul epic grecesc, au fost și sînt produsele acestei activități specifice a cîntăreților sud-slavi.

¹⁶⁶ « Revue des études slaves », XIII, 1933, p. 29.

¹⁶⁷ *Dela rominii din Serbia*, Buc., 1913, p. 167.

¹⁶⁸ V. Bogišić, op. cit., nr. 49.

¹⁶⁹ Op. cit., nr. 3—7.

¹⁷⁰ Rad. vol. 153, p. 216.

¹⁷¹ V. Bogišić, op. cit., nr. 84.

¹⁷² Op. cit., nr. 46.